

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 15-09-38099 ע.ב. נ' מ.ש. -רכושית

בפניי : כבוד השופטת, סגנית הנשיא אלה מירז

התובע : ע.ב.

ע"י ב"כ שלמה כרוב ואח'

נ ג ד

הנתבע : מ.ש.

ע"י ב"כ עו"ד אייל רוזנר ואח'

1

פסק דין

2

3

מבוא

4

1. התובע הוא האח הצעיר מבין שני אחים, ילדיהם של בני הזוג המנוחים ז. ו-ע. ב. ז"ל. האחים הם יורשי עזבונו הוריהם המנוחים מתוקף שתי צוואות שהותירו אחריהם. לטענת התובע, הנתבע סיכל את רצון הוריו כפי שמשקף מן הצוואות, לענין חלוקת הכספים שבחשבונות ההורים המנוחים, וזאת באמצעות פעולות בחשבונות הבנק של המנוחים, אותן ביצע כשותף או מיופה כוח בהם. כך הביא הנתבע להגדלת חלקו כיוורש בכספים המצויים בחשבונות הבנק, על חשבון חלקו של התובע. כמו כן, עשה הנתבע שימוש בכספי הוריו לצרכיו שלו, ואף העביר כספים מחשבונות הוריו לחשבונותיו הפרטיים. הנתבע כופר בכל טענות התובע.

10

2. תמצית הטענות והעובדות שאינן שנויות במחלוקת

11

א. אין מחלוקת אפוא, שבמהלך השנים 2001-2002 פעלו ההורים המנוחים לשם מכירת דירתם המשותפת ב XXXX ורכישת שתי יחידות דיור למגוריהם ב"XXXX" בק. (להלן גם – "הדיור המוגן"). בד בבד, העבירו חשבונותיהם XXXX לסביבתם החדשה בק. בסמוך לדיור המוגן. בתוך כך צרפו את הנתבע כשותף או לחילופין כמיופה כוח בחשבונותיהם. התובע לא ראה את המעמד שניתן לאחיו הנתבע בחשבונות הוריו בעין יפה. הוא העלה טענותיו וחששותיו כלפי ההורים והן כלפי הנתבע, אך בזמן אמת ההורים המנוחים או הנתבע לא שינו ממעמד הנתבע בחשבונות הבנק.

17

ב. בצוואותיהם ציוו ההורים מכלל הכספים שבחשבונותיהם, חלק יחסי גדול יותר לתובע מאשר לנתבע. מנקודה זו חלוקות עמדות הצדדים, על גרסאותיהם.

19

ג. בבסיסה, טענת התובע פשוטה: מתוקף צוואות ההורים, מחשבון "א" נזקף לזכותו שיעור בן 75% ולנתבע 25%. מחשבון "ב", נזקף לזכות התובע שיעור בן 50% וכך גם עבור אחיו הנתבע. מחשבון "ג" נזקפים לטובת התובע 100%. לטענתו, הנתבע ידע זאת וניצל את ההרשאה לפעול בחשבונות הוריו על מנת לבצע מניפולציה בחשבונות. הנתבע הקפיד באופן שיטתי להקטין את נפח חשבון "א" בו נזקף לזכותו מתוקף הצוואות שיעור זעום בן 25%, כמו גם את חשבון "ג" ממנו אינו יורש דבר, ומנגד הקפיד

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 15-09-38099 ע.ב. נ' מ.ש. -רכושית

- 1 להגדיל את נפח חשבון "ב" בו נזקף לזכותו שיעור בן 50% כזכור. לטענת התובע אפוא, פעולה זו
2 "נגסה" מן הכספים שהיו מיועדים לו וזאת מתוך כוונת מכוון ובניגוד לרצון הוריו.
- 3 ד. התובע חישב ומצא שבאופן זה העביר הנתבע סך של 991,819 ₪ מחשבון "ג" לחשבון "ב" – סכום שעל
4 פי הצוואה מיועד כולו עבורו. עוד מצא התובע שסך של 1,167,996 ₪ הועברו מחשבון "א" לחשבון
5 "ב" – סכום ששיעור של 75% ממנו מיועדים לו. כמו כן, איתר התובע סכום בשיעור 384,793 ₪ אותו
6 משך הנתבע לחשבונותיו מחשבון "א". בערבו של יום, עותר הנתבע להשיב את מצבת הכספים
7 בחשבונות ההורים לקדמותה, תוך ביטול הפעולות אותן ביצע הנתבע, ולחלק את כספי ההורים לפי
8 מצב דברים קדום זה.
- 9 ה. הנתבע כופר בטענות התובע והן בשיטת הפעולה המיוחסת לו. בבסיס הגנתו מונחות שתי טענות
10 עקרוניות: **ראשית**, את ההרשאה לפעול בחשבונות העניקו לו הוריו מרצונם ובלב חפץ בחייהם. את
11 כל הפעולות ביצע לטובת הוריו ובידיעתם, וכל הכספים שנמשכו שימשו לצורכי הוריו בלבד. הוא
12 מעולם לא שלח יד בכספיהם ולא היה לו עניין לעשות כן. הוריו הפקידו בידי את הטיפול בכספיהם,
13 סמכו עליו שיעשה כן ללא דופי, וכך נהג. **שנית**, התכלית שעמדה בבסיס מעשי ההעברה בין חשבונות
14 ההורים הייתה הרצון של ההורים להפחית משיעור אחזקות האם המנוחה בכספי ההורים, על מנת
15 שלא להוסיף ולפגוע בשיעור הקצבה לה זכתה כניצולת שואה. הפעולות הללו נעשו בשם ההורים
16 ובידיעתם המלאה ובחייהם.

17
18 **בטרם נפנה להכרעה, יש לקבוע מסמרות במספר תובנות הדרושות להכרעה בסכסוך זה.**

19 צוואות ההורים המנוחים

- 20
21 3. אמם המנוחה של האחים הניצים, הלכה לעולמה **ביום 21.11.2010** והותירה אחריה צוואה בעדים מיום
22 24.7.2007. ביום 4.6.12 ניתן צו לקיום הצוואה על ידי הרשם לענייני ירושה בחיפה.
- 23 אביהם המנוח של האחים הלך לעולמו לאחר האם, **ביום 18.5.2015** והותיר אחריו צוואה בעדים מיום
24 20.11.2006. ביום 3.11.2015 ניתן צו לקיום הצוואה על ידי הרשם לענייני ירושה בחיפה.
- 25 4. **יש להדגיש שתי אמיתות משמעותיות בהקשר זה. אלה משרטטות את גבולות המחלוקת בה עוסקת**
26 **ההכרעה.**
- 27 **ראשית**, שתי הצוואות תקפות והצווים לקיומן חלוטים. מעולם לא הוגשה על-ידי מאן דהוא התנגדות למתן
28 הצווים לקיום צוואה, או בקשה לביטול הצווים האמורים. לאמור שהצוואות, תוקפן ותוכנן אינם עומדים
29 למחלוקת. **שנית**, ובאותה נשימה, אף לא עומדת למחלוקת כשירותם של ההורים לצוות או להבחין בטיבה
30 של צוואה, כמו גם העובדה שהצוואות נערכו מרצונם החופשי, ללא כל מעורבות פסולה או השפעה בלתי
31 הוגנת מצד מאן דהוא.
- 32
33
34

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 15-09-38099 ע.ב. נ' מ.ש. -רכושית

כשרותם המשפטית של ההורים המנוחים

5. מתבקש להרחיב בדבר ולהדגיש שאין חולק שבמועדים הרלוונטיים למחלוקת בין האחים, ובכלל, מי מההורים לא הוכרז פסול דין או כאדם שמינו לו אפוטרופוס. בבוא בית המשפט לבחון אפוא את המיוחס לנתבע מצד התובע, הנחת המוצא היא שלא נפל רבב בכושרם הקוגניטיבי של ההורים להבין את המציאות כמות שהיא או להביע את רצונם באופן ברור וחופשי. התובע עצמו עמד על כך שאביו היה צלול עד יומו האחרון, וכך גם בחקירתו הנגדית (ע' 42, ש' 32 ואילך).

היחסים ההיסטוריים בין האחים הניצים

6. במהלך בירור התובענה העלו הצדדים טענות הדדיות בדבר מחלוקות כספיות בינם לבין עצמם, או לחילופין טענות בדבר מתנות או סיוע מצד ההורים המנוחים לטובת מי מהם. טענות אלה עלו במסגרת הניסיון של האח התובע לצייר את הנתבע כמי שחסרה הפרוטה בכיסו ובעל אינטרס להניח ידיו על כספי ההורים, וכדי לייחס לנתבע, כך נדמה, כפיות טובה כלפי הוריו ואחיו התובע. מנגד ביקש הנתבע לצייר את אחיו התובע כמי שהתנהלותו בענייני כספים היתה לקויה, וכמי שהוריו מחד גיסא נחלצו לסייע לו, ומאידך גיסא לא סמכו עליו כמי שאפשר להפקיד בידיו את ענייניהם הכספיים.

7. טענות אלה אינן עומדות לבירור והכרעה באופן ישיר, ולא נתבעו מצד מי מהצדדים סעדים בהקשרים אלה. כך הטענות ההדדיות בנוגע לערבות הכספית אותה העניקו ההורים לתובע לשם עסקיו; משכון קופת גמל של ההורים והנתבע לטובת התובע; מסירת כספי פדיון מניית "אגד" מן ההורים לידי התובע; מתן ערבות כספית על ידי ההורים ו/או הנתבע לטובת מיזם עסקי של התובע; רכישת מכשירי חשמל על ידי התובע להוריו; הלוואות לכאורה שהעניק התובע לנתבע – או להיפך; שהות הנתבע בחו"ל בעת פטירת האב ועוד. המדובר בטענות שאופייניות לסכסוכים בין בני משפחה, אך בלתי רלוונטיות לענייננו באותה המידה אל נוכח הסעדים הנתבעים. לפיכך בית המשפט לא יקדיש זמן לבירור טענות אלה, אלא ככל שתהא בהן זיקה לענייננו.

הסיוע השוטף להורים המנוחים

8. לאחר שהשתחרר משירות חובה, התובע התגורר במשך מספר שנים בארה"ב, שם עשה חיל לדבריו (ס' 7 לתצהירו ת/1). לטענתו עוד, במועדים הרלוונטיים למחלוקת בענייננו, קרי, מאז מעבר ההורים המנוחים לדיור מוגן ב"xxxx", ועד לשנת 2007 לערך, לדבריו, התגורר לסירוגין בישראל ובארה"ב (ס' 27 לת/1). בעובדה זו לכשעצמה אין כדי להטיל כל רבב בתובע, אך יחד עם זאת יש בכך להדגיש שהאח הנתבע הוא שהיה לעזר להוריו, הוא התגורר בסמוך להם, עמד עימם בקשר יום-יומי וסייע להם במטלות, כמקובל בין בן להוריו.

9. אף שאין מחלוקת בדבר, יש להביא מעדות בן דודתם של האחים, מר מ. פ.:

ת. לא גרתי שם אבל בפעמים שאני באתי תמיד ראיתי את [הנתבע] מביא אוכל, כל מיני דברים ש[האב] אהב, אשתו של [הנתבע] בישלה, אל תשכח ש[הנתבע] היה גר קילומטר מאיפה שההורים היו.

ש. לגבי הטיפול של כל אחד מהבנים בהוריו?

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 15-09-38099 ע.ב. נ' מ.ש. -רכושית

1 ת. [האב] היה מבסוט ש[הנתבע] מביא לו אוכל שהוא אוהב שאשתו בישלה, [הנתבע] טיפל בהוריו
2 במסירות, אין ספק אפילו (ע' 56, ש' 31-35).

3
4 **לגופו של עניין – היסוד העובדתי**

מצבת חשבונות הבנק של ההורים המנוחים

5
6
7 10. במועדים הרלוונטיים, היו בבעלות ההורים, ביחד ולחוד, חשבונות הבנק המפורטים להלן. יובהר שחשבונות
8 אלה נפתחו לאחר מעבר ההורים המנוחים להתגורר בדוור מוגן "XXXX" בק. בשנת 2002, באופן שהעבירו
9 את כספם מחשבונות בנק אחרים שהיו בבעלותם עת התגוררו בXXXX (להלן – "החשבונות הישנים") אל
10 החשבונות מושא הסכסוך. אלה הם אפוא החשבונות:

11 א. **חשבון ע"ש ההורים המנוחים והנתבע, בבנק הפועלים בק. שמספרו XXXXXX.** עם פתיחתו צורף הנתבע
12 כשותף בחשבון (להלן – "החשבון המשותף"). חשבון זה נפתח במקום חשבונם המשותף של ההורים
13 בבנק הפועלים בXXXXXXXX, ומקור הכספים המצויים בו הוא מהחשבון הישן כאמור.

14 ב. **חשבון פיקדונות ע"ש האב המנוח והנתבע, בבנק טפחות בסניף ק.** (להלן – "חשבון האב בטפחות").
15 עם פתיחתו צורף הנתבע כשותף בחשבון זה. מקור הכספים שהופקדו בו, אף הוא מכספי ההורים
16 בחשבונות הישנים. חשבון זה נסגר בשנת 2008 ובעת פטירת ההורים, ולמצער האב, לא היה קיים.

17 ג. **חשבון ע"ש האב המנוח בבנק הפועלים בק. שמספרו XXXXXX ("חשבון האב בפועלים").** לנתבע היה
18 ייפוי כוח בחשבון זה.

19 אם לסכם בתמצית, החשבונות בענייננו הם:

20 א. **החשבון המשותף להורים ולאח הנתבע בבנק פועלים;**

21 ב. **חשבון האב בטפחות המשותף לו ולנתבע;**

22 ג. **חשבון האב בפועלים בו נרשם הנתבע כמיופה כוח.**

הוראות הצוואות בזיקה לחשבונות הבנק

23
24
25 11. כאמור ברישא לפסק הדין, תוקפן של הצוואות, כמו גם כשירותם של ההורים המנוחים לצוות על פי רצונם
26 החופשי – אינם עומדים למחלוקת כעת, ולא עמדו למחלוקת גם בעבר. למותר לעסוק בפרטי פרטיהן של
27 הצוואות, כי אם בתוצאתן, על בסיס העובדה שהאם המנוחה הלכה לעולמה לפני האב המנוח. כפועל יוצא
28 מכך, על הכספים שבחשבונות הבנק להתחלק בין האחים באופן הבא:

29 א. האם המנוחה צוותה, שבמידה והאב המנוח ילך לעולמו לפניו, מלוא זכויותיה בחשבון המשותף

30 (50% ממנו), נועדו לאח התובע. במידה והיא תלך לעולמה לפני האב המנוח – וכך היה – אזי זכויותיה

31 בחשבון המשותף נועדו בחלקים שווים לשני האחים (25% מהחשבון לכל אחד מהם). לכאורה אפוא,

32 לכל אחד מהאחים נתונים 25% מהכספים בחשבון המשותף מתוך חלקה של האם המנוחה בחשבון.

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 38099-09-15 ע.ב. נ' מ.ש. -רכושית

ב. האב המנוח ציווה שבמידה וילך לעולמו לפני האם המנוחה, אזי זכויותיו בחשבון המשותף (50% ממנו) נועדו בחלקים שווים לשני האחים – 25% לכל אחד. במידה והאם תלך לעולמה לפני האב המנוח – וכך היה – מלוא זכויותיו בחשבון המשותף (50% ממנו) נועדו לאח התובע. אם כן, לכאורה ירש האח התובע 25% מהחשבון המשותף מתוקף זכויות אמו, ובנוסף 50% ממנו מתוקף חלקו של אביו. האח הצעיר יסתפק ב 25% מתוקף חלקה של אמו בחשבון המשותף.

ג. בנוסף, לאחר לכתו לעולמו, מלוא הזכויות בחשבון האב בפועלים, נועדו לשני האחים בחלקים שווים (50% לכל אחד). ובנוסף, מלוא הזכויות בחשבון האב בטפחות, נועדו לאח התובע (100%). במילים אחרות, בנוסף ל 75% מכספי החשבון המשותף, נועדו לאח התובע 50% מחשבון האב בפועלים ו-100% מחשבון האב בטפחות.

"השיטה" אותה מייחס התובע לנתבע

12. לטענת התובע, הוראות צוואות ההורים המנוחים מלמדות שרצונם היה להוריש לו את חלק הארי של הכספים המצויים בחשבונות הבנק, באופן שבכל הנסיבות, בין אם מי מהוריו ילך לעולמו לפני האחר או להיפך, הוא זכאי ל 75% מהכספים בחשבון המשותף (ס' 14 לת/1). לטענתו, הנתבע ידע זאת היטב, ולפיכך גמר אמר "למקסם" את חלקו בחשבונות הוריו תוך ניצול היותו שותף בחשבון המשותף ובחשבון האב בטפחות, ובעל ייפוי כוח לפעול בחשבון האב בפועלים (שם, ס' 16-15). **ראשית**, פעל הנתבע אצל ההורים כדי שיעבירו את חשבונותיהם לבנקים בק. (לאחר שעברו להתגורר בדיר מוגן בשנת 2002), ושנית הצטרף כשותף לחשבונות. **שנית**, הביא לשינוי המען למכתבים באותם חשבונות, כך שכל המידע יגיע אליו (שם, ס' 30-28, 40, 42). ה"שיטה" בה נהג הנתבע אפוא, היתה העברת כספים מחשבון האב בטפחות (ממנו לא יורש הנתבע דבר ואילו התובע יורש את כולו), אל החשבון המשותף בפועלים, וממנו אל חשבון האב בפועלים, או ישירות מחשבון האב בטפחות אל חשבון האב בפועלים – חשבון אשר הנתבע עתיד לרשת 50% ממנו, בעוד, כאמור, מחשבון האב בטפחות עתיד שלא לרשת דבר, ומהחשבון המשותף בפועלים עתיד לרשת 25% בלבד. בנוסף, לטענת התובע, הנתבע נטל מהחשבון המשותף בפועלים כספים אל חשבון הפרטי (ס' 63-62).

13. יאמר כבר כעת, כי מדובר **בטענה מרחיקת לכת הטומנת בחובה נטל הוכחה כבד**. כך, ולו מן הטעם, שההורים המנוחים היו בחייהם כשירים בהחלט, ולדברי התובע אביו "נשאר צלול עד יומו האחרון" (ס' 52 לת/1). הפעולות המיוחסות לנתבע, ומתייחסות לתקופת זמן הנפרשת על פני שנים ארוכות (משנת 2002 לערך ועד לפטירת האב בשנת 2015) מניחות קיומה של מסכת ארוכת שנים בהתאם של הסתרה והונאה של ההורים, אשר במשך שנים, כך נטען, היו ונותרו חסרי מודעות כלשהי לנעשה בחשבונותיהם. נציין עוד שאין המדובר בחשבונות המצויים בסניפים מרוחקים, כי אם בסניפי בנק השוכנים בעיר מגוריהם של ההורים ובמרחק של דקות מבתם. יתירה מכך, בגרסתו של התובע שזורות נקודות זמן בהן הוא התעמת עם אחיו הנתבע על מעשיו, גם בפני ההורים, וגם עירב בני משפחה נוספים אשר באו בדין ודברים עם שני האחים בניסיון לפשר ולגשר וליישר ההדורים, וגם בנקודות אלה בזמן, ההורים המנוחים לא מצאו לנכון ליטול מהנתבע את החירות שנתנו לו לפעול בחשבונותיהם.

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תנ"ש 15-09-38099 ע.ב. נ' מ.ש. -רכושית

משמעותה של "שותפות" האח הנתבע בחשבונות הוריו

14. התובע עותר, בין השאר, למתן סעד הצהרתי הקובע שהכספים בחשבונות הוריו הם בבחינת עזבון הוריו וכי אין לנתבע חלק בהם אלא כיוורש. כך, מן הטעם שהשותפות בחשבון אינה מלמדת על רצון הוריו להעניק לו את "חלקו" בחשבון מתוקף היותו שותף. בתביעתו מפנה התובע לפסיקתם הענפה של בתי המשפט, על פיה במקרה של שותף שצורף לחשבון קיים (ולא ברור אם אלה הנסיבות בענייננו), חזקה היא שלא היתה כוונת שיתוף כלפיו מצד בעלי החשבון.

התובע כיוון בדבריו לפסקי הדין של בית המשפט העליון על בסיס פסק הדין בע"א 679/76 סלי נ' עיזבון שפר (פ"ד לב(2) 785), אותה הוסיף ופיתח עם חלוף השנים (ר' בע"מ 4739/15 פלונית נ' פלוני, "נבו", מיום 20.12.15; וגם בע"מ 6939/15 פלוני נ' פלוני, "נבו", מיום 7.12.15). לפי ההלכה, על הטוען לשיתוף בנסיבות אלה מוטל נטל הוכחה כבד להוכיח שזכה מטעם בעלי החשבון למתנה לאלתר (בניגוד למתנה שנועדה להקניה לאחר המוות, אשר בטלה בהתאם לסעיף 8(ב) לחוק הירושה, תשכ"ה-1965). עוד עותר התובע בהקשר זה לחייב את הנתבע להשיב את הכספים אותם משך מחשבונות ההורים המנוחים, בהכרח שלא כדין וכמי שאין לו חלק בכספים אלה, חרף היותו שותף, אלא כיוורש לאחר פטירת ההורים.

15. התובע בהקשר זה מתפרץ לדלת פתוחה. עוד בכתב ההגנה ציין הנתבע שאינו מתנגד למתן סעד הצהרתי לפיו אין לו חלק בכספי ההורים, למעט חלקו כיוורש של אמו. הוא הוסיף וציין שמעולם לא עשה שימוש בכספי ההורים לשימושו האישי, וככל שיוכח כי עשה כן, מתחייב הנתבע להשיב הכספים לעזבון הוריו (ס' 9-10 לכתב ההגנה). יובהר שגם בתצהירו (סומן נ/1), אין הנתבע טוען לבעלותו בכספי הוריו מתוקף היותו שותף ו/או מיופה כוח בחשבונות הבנק, כי אם זכאי לחלקו כיוורש מתוקף צוואות הוריו. הנתבע אינו טוען עוד שהפקיד מכספו שלו לחשבונות הוריו (ר' שם, ס' 47-45). הנתבע מוסיף ומחזיק בעמדה זו גם בסיכומיו (ר' ס' 16).

דיון והכרעה

16. בית המשפט מצא לנכון בנסיבותיו של מקרה זה, לסקור את טענותיו של התובע לגופו של עניין, לעמת כל אחת מהן עם טענותיו של הנתבע בהקשרן, ולהכריע בהן.

טענות עקרוניות

זכויות הנתבע כשותף ו/או מיופה כוח בחשבונות מושא הסכסוך

17. לטענת התובע, צירופו של הנתבע כשותף לחשבונות הוריו, לא נועדה להקנות לו זכויות בכספים אלה – במשך חייהם או לאחר פטירתם, אלא אך כדי לסייע בידם בניהול השוטף של כספם וחשבונותיהם (ס' 14-36 לסיכומי התובע). התובע, כאמור, מתפרץ לדלת פתוחה, וכפי שהיטיב להבהיר בהרחבה בסיכומיו, הנתבע אינו כופר בטענה זו, ואין בפיו טענה שיש לו חלק כלשהו בכספים המצויים בחשבונות מושא הסכסוך, אלא כדי חלקו לפי צוואת אמו, קרי, 25% מן הזכויות בחשבון המשותף.

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 15-09-38099 ע.ב. נ' מ.ש. -רכושית

- 1
2 היקף השירותים שקבלו ההורים המנוחים ב"ד[דיוור המוגן]"
- 3 18. לטענת התובע, כנקודת מוצא לביסוס טענותיו, "ניתנו להורי כל השירותים להם הם נזקקו (שירותי
4 בריאות, פעילות פנאי, תחזוקת הדירות, מספרה וכד'). עם כניסתם ל[דיוור המוגן], חתמו הורי על שיקים
5 והוראות קבע לטובת [הדיוור המוגן], כך שכל התשלומים בגין השירותים שסופקו להם (שכר דירה, חשמל,
6 אוכל, מספרה וכד') שולמו על ידם ישירות [...] באופן זה, הורי כמעט ולא נזקקו, בפועל, להחזיק בכסף
7 מזומן [...] כמו גם בשל גילם המתקדם של הוריי, הם מיעטו לצאת, לבדם, מהדיוור המוגן [...] לא נדרשו
8 לבצע 'סידורים' כלשהם, דוגמת הגעה לבנקים" (ס' 26 לתצהירו ת/1; וגם ס' 73 לסיכומי התובע).
- 9 19. לטענת הנתבע אין בדברים ממש, ומייחס גרסה זו לחוסר ידיעתו וחוסר מעורבותו של התובע בחיי הוריו.
10 לדבריו הדיוור המוגן סיפק במסגרת ההתקשרות עמו את אספקת החשמל, הטלפון, שירותים פרא-רפואיים
11 וארוחת צהרים בלבד. צרכים אחרים לא סופקו והוריו נדרשו להוצאות בגינם – מזון (מוצרי יסוד, וארוחות
12 בוקר וערב); חומרי ניקיון ומוצרי הגיינה וכיו"ב; האם המנוחה עישנה כחפיסת סיגריות ביום; כך גם ביגוד
13 והנעלה, נסיעות והוצאות רפואיות. בהיותה בחיים בישלה האם ארוחת צהריים מידי יום, ולחילופין, ומקל
14 וחומר לאחר פטירתה, היה האב המנוח רוכש ארוחות ביתיות במסעדת "XXX" הסמוכה ורוכש "חמגשיות"
15 מזון למשך השבוע. הנתבע מוסיף שבשלב מסויים משאביו נחלש, היה מסיע אותו למסעדה ולבסוף היה
16 מביא אליו את הארוחות שאהב. האב נהג לרכוש מוצרי יסוד בסופר הקרוב למקום, ומאוחר יותר היה הנתבע
17 מבצע עבורו את הקניות (ס' 62 לתצהירו נ/3).
- 18 20. הכרעה - מבין גרסאות אלה, אני מוצאת את גרסתו של הנתבע עדיפה. ראשית, הדיירים בדיוור המוגן, כשם
19 כן הם – דיירים ולא חוסים או נתמכי סעד. הם זוכים לשירותים באופן מרוכז ונוח במסגרת הדיוור המוגן
20 וזהו היתרון היחסי שבו. אלא שאין ללמוד מכך שכל צרכיהם מסופקים מן המסד ועד הטפחות בתוך דל"ת
21 אמותיו של המבנה. אין המדובר בהורים סיעודיים או במי ש"התאשפזו" וראו את העולם אך דרך אדן החלון,
22 כי אם במי שחיו חיי נוחות, המותאמים לגילם בדיוור מוגן שנועד לתת מענה לצרכיהם כבני "הגיל השלישי".
23 שנית, חרף הבטחון בה העלה התובע גרסתו, זו לא נתמכה בסימוכין כלשהם או בעדות מחזקת כלשהי. כלום
24 מבקש התובע לטעון שהחל משנת 2002 ועד ללכתה לעולמה בשנת 2010 לא יצאה אמו ל"סידורים" כדבריו,
25 ולא היו לה הוצאות עבור צרכיה? האם למן פטירתה העביר אביו את זמנו בין חדר האוכל למספרה עוטה
26 כותונת חולים ולא היו לו הוצאות עבור צרכיו האישיים? המדובר בטענה מרחיקת לכת ונטולת בסיס,
27 המנוגדת לשכל הישר ושאינה נתמכת בראיה כלשהי ולא הוכחה.
- 28 שלישית, עיון בהסכם בין ההורים לבין הדיוור המוגן, אותו צירף התובע עצמו (ללא נספחי החוזה) (נס' 5
29 לת/1) מגלה שאין בסיס לטענותיו בדבר השירותים להם זכו ההורים, ועולה עוד שגם אם היו זוכים ההורים
30 המנוחים לשירותים נוספים, הרי שאלה כרוכים בתשלום נוסף (ס' 2.4; 4.3), לרבות עבור טיפול סיעודי (ס'
31 12.2). יתירה מכך, הדיירים הם אלה שאחראים על ניקיון דירתם ואין המדובר בשירות לו הם זוכים (ס' 7).
32 למעלה מן הצורך, עיון בטבלת ההוצאות שהוציא הנתבע עבור הוריו (נס' 18 לנ/3), שלא נסתרה בשום אופן,
33 מלמד על הוצאות שכיחות שמשקפות צרכי מחיה יום-יומיים לשם קיום שוטף של משק בית – מזון על סוגיו,
34 ארוחות מוכנות, מוצרי ניקיון, הגיינה ופארם, מעבדת שיניים, לבוש והנעלה, תשלומים והחזר הוצאות

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 38099-09-15 ע.ב. נ' מ.ש. -רכושית

1 למטפלת של האב המנוח, ועד בית, תשלום ל"yes", תשלומים ל"יד שרה", תשלומים למוסד לביטוח לאומי
2 – וכיוצא באלה. ההורים המנוחים נדרשו אפוא להוצאות מחיה דומות למדי לזוגות אחרים בגילם ומעמדם
3 הכלכלי.

היזמה להעברת חשבונות הבנק לקריות

6 21. **לטענת התובע**, היה זה הנתבע אשר גרם להורים המנוחים להעביר חשבונותיהם, ויתרה מכך, הנתבע אף
7 "דאג" לשנות את הכתובת ברישומי הבנק לכתובתו, ואף "ארגן" לעצמו הרשאה לביצוע פעולות כרצונו (ס'
8 28-30 לתצהירו ת/1). לצירופן של הנתבע כ"שותף" לא היתה כל תכלית לבד רצונו להשיג "דריסת רגל"
9 בחשבון ההורים ולהגדיל את ה"נתח" שלו בעזבונו. התובע הפציר באחיו לצאת מחשבונות הבנק, אך
10 האחרון סירב לכך (שם, ס' 31-32)

11 22. **לטענת הנתבע**, העברת החשבונות לק. התבצעה לרצון הוריו ומטעמים של נוחות. הוא הצטרף להוריו למעמד
12 פתיחת החשבונות החדשים (החשבון המשותף בפועלים וחשבון האב בטפחות) וצורף כשותף לבקשת הוריו,
13 אשר בקשו עוד שדברי הדואר ישלחו אליו – אף זאת מטעמים של נוחות.
14 לדברי הנתבע, בניגוד לתובע, הוריו סמכו עליו באופן מוחלט שיסייע בידם להתנהלות השוטפת, מעולם לא
15 חששו שישלח יד בכספם ומעולם לא ביקשו שייצא מחשבונותיהם.

16 הסיבה הבלעדית לעובדה שאמו לא צורפה לחשבון האב בטפחות, ולאחר מכן אף לא לחשבון האב בפועלים,
17 היא שמירה על שיעור ה"רנטה" לה היתה זכאית כנכה וכניצולת שואה. הואיל ושיעור ה"רנטה" היה כפוף
18 לגובה הכנסתה ממקורות שונים, והואיל וכספי החסכון של הוריו נחשבו כהכנסה של האם ע"י משרד האוצר,
19 הופחת זה מכבר שיעור ה"רנטה" ב 870 ש"ח (ס' 29-32 לתצהירו נ/3; ור' אישור משרד האוצר על הפחתת
20 ה"רנטה" נס' 11 לנ/3).

21 23. **הכרעה**- כבר על פניו עולה קושי רב בטענות התובע. המדובר בטענות ספקולטיביות על מעמד פתיחת
22 החשבונות החדשים, **מעמד שהתרחש בשנת 2002**. התובע אינו יכול להעיד בגוף ראשון וממראה עיניו על
23 רצונותיהם של הוריו באותו מעמד כמו גם על מניעים נסתרים אותם מייחס לנתבע. התובע לא זימן עדים
24 שיכולים לשפוך אור על מצב ההורים אותה עת או על הבנתם את משמעות הסכמתם במעמד פתיחת
25 החשבונות. נזכיר שוב, לא נפל רב בעצמאות המחשבתית של ההורים המנוחים, כל שכן בשנים המדוברות,
26 והנחת המוצא היא שההורים היו חופשיים לעשות ככל העולה על רוחם. לא הוצגה בפניי כל אינדיקציה
27 מעולם המעשה לפיה צירוף הנתבע כשותף התבצעה תוך הפעלת לחץ או מניפולציה אחרת מצד הנתבע, או
28 שנעשה הדבר בניגוד לרצון שני ההורים גם יחד.

29 התובע עצמו העיד, וכיוון דבריו לשנת 2008 – כ 6- שנים לאחר פתיחת החשבון המשותף: "**ב[שנת] 08 אבי**
30 **שהיה עצמאי לחלוטין היה מגיע אלי באוטובוס לxxxxxxx אפילו היה מגיע לבית הספר של בני הצעיר ג.**
31 **לחוגים"** (ע' 21, ש' 3).

32 יתירה מכך, בחקירתו הוסיף התובע:

33 ש. [...] **אתה גם סיפרת לנו שאביך היה נייד והיה מגיע אלייך לxxxxxxx באוטובוס.**

34 ת. **עד שנת 2013 – 2014, כן.**

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תנ"ש 15-09-38099 ע.ב. נ' מ.ש. -רכושית

- 1 ש. אז הוא לא יכל ללכת לבנק?
2 ת. אתה שואל אותי? אני לא שאלתי את אבא אם הוא היה בבנק או לא. אני ב-2005 ניתקתי את
3 הקשרים עם [הנתבע] ואתה שוב מסלף את הדברים. ניתקתי את היחסים עם [הנתבע] במאי
4 2005. הייתי מגיע לאבי או לוקח אותו אליי ולא שאלתי אם הוא הלך לבנק (ע' 30, ש' 23-28).
5
6 במקום אחר העיד התובע: "לא הייתי מעורב בפתיחת החשבון של טפחות ולא בפתיחת החשבון של
7 הפועלים. אז איך אני יכול לענות על שאלה מה אבי חשב באותו רגע. אני יכול להעריך" (ע' 19, ש' 28).
8
9 24. דומה שהעברת החשבונות מסניפי הבנקים בXXXXXX אל הסניפים בק. מתבקשת מאליה, ואין צורך לפנות
10 למניעים נסתרים או מניפולטיביים על מנת להסביר את ההגיון שבה. אך מתבקש כי פלוני שמעתיק את מקום
11 מגוריו למקום המרוחק באופן משמעותי, ואינו נייד, יבקש להעתיק את חשבונות הבנק לקרבת מקום מגוריו
12 החדש, והדבר אינו דורש הסבר מיוחד כלל ועיקר.
13 מחקירת התובע עלה עוד שלמעשה השחית את זמנו של בית המשפט בהקשר זה, ובניגוד גמור לאמור
14 בתצהירו, טען בחקירתו בזו הלשון:
15 ש. מפנה אותך לסעיף 28 לתצהיר שלך אתה מצהיר שלאחר מעבר ההורים שלך להתגורר ב[דזור
16 המוגן] [הנתבע] לקח אותם לסניף של בנק הפועלים וטפחות ב-ק. על מנת שיעבירו את החשבונות
17 שלהם בXXXXXX לק. הם אמרו לך אם [הנתבע] הכריח אותם לעשות את זה.
18 ת. לא, הם אמרו לי את מה שכתבתי בסעיף 28 לאחר שזה נפתח. הם לא אמרו ש[הנתבע] אמר להם
19 לעשות את זה.
20 ש. הם אמרו למה הם בחרו לעשות את זה?
21 ת. כן הם אמרו שהם קיבלו ייעוץ מ[הנתבע] שעדיף להם לעבור מסניפי הבנק בXXXXXX לסניף הבנק
22 שלו בפועלים ב-ק..
23 ש. אתה מצהיר שבמקור חשבונות הוריך היו בXXXX, קרוב למקום מגוריהם, זה לא סביר שאם הוריך
24 עוברים לק. זה יהיה הגיוני שהם יעבירו את חשבונותיהם סמוך למקום החדש?
25 ת. סביר. זכותם (ע' 24, ש' 11-1).
26
27 25. הנתבע השיב לעניין זה בחקירתו הנגדית, ומצאתי את דבריו ואת עדותו מהימנים:
28 "נכון. הוריי פתחו את החשבונות, גם את החשבון בבנק הפועלים והכניסו אותי כאשר ישבנו מול
29 מי שפתח לנו את החשבון והוא הסביר שאני בעלים יחד עם הוריי, עם סעיף אריכות ימים, הוא
30 הסביר את זה להוריי, כאשר היה להם ברור שאני יכול לעשות לטובתם בחשבון מבלי לשאול אותם
31 למרות שהם כל הזמן היו מעודכנים" (ע' 63, ש' 6-3).
32
33 26. הוא הדין לגבי שינוי המען למכתבים. נדמה כי שעה שלא הוכח שיש בצירוף הנתבע לחשבונות ההורים משום
34 מעשה המנוגד באופן כלשהו לרצון ההורים, אלא פעולה שנועדה לסייע בידם, אזי מקל וחומר שאין חריג

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 15-09-38099 ע.ב. נ' מ.ש. -רכושית

- 1 ברצון ההורים המנוחים, שבנוסף לכוח הניתן לנתבע לבצע פעולות בחשבון עבור הוריו, כי הוא יהיה מי
2 שמקבל את המידע וההודעות מהבנק. לא הוכח בפניי ששינוי הכתובת נעשה בניגוד לרצון ההורים או בלא
3 ידיעתם, או שהיה במעשה משום פסול שלא מתיישב עם טובת ההורים.
4 מקובלת עלי בהקשר זה עדותו של הנתבע בחקירתו, לפיה היה זה רצון הוריו שהדואר מהבנק ישלח לנתבע,
5 מתוך רצון שפרטים אישיים וכספיים לא יגיעו ל[דיור המוגן], ויחשפו בשגגה בפני אחרים – בין אם היה
6 ביסוס לחשש זב ובין אם לאו (ע' 68, ש' 29-26)
- 7 27. התובע עצמו העיד שעוד בשנת 2006 אחז דפי חשבון הבנק המשותף וחשבון האב בטפחות: "**פעם אחרונה**
8 **שקבלתי דו"ח על חשבונות הבנקים בטפחות והפועלים החשבון המשותף זה היה בתחילת 06 במועד**
9 **שהקלטתי את השיחה עם הוריי**" (ע' 22, ש' 5). לאמור שלא ניתן להישמע בטענה ששינוי הכתובת לקבלת
10 דואר הביאה להסתרת מידע בכלל, או מידע מהותי בפרט, מפני ההורים המנוחים.
11 ולגבי ידיעת אביו השיב התובע בחקירתו כך:
12 ת. [...] **לגבי המשפט שאבי הבחין, זאת הערכתי שהבחין אבי כי לא כל הכספים הועברו לחשבון**
13 **החדש [...] אבי חשש שבכך ש[הנתבע] לא יצא... אז זה גרם לו בתגובה שהוא כתב את צוואתו**
14 **כפי שהוא כתב. הוא הבחין בכך ברגע שהוא קיבל את דפי החשבונות.**
15 ש. **אז הוא כן ידע מה קורה בחשבונות שלו?**
16 ת. **בוודאי**" (ע' 31, ש' 15-8).
- 17
- 18 28. שוכנעתי עוד מטענות הנתבע, שהסיבה בגינה האם המנוחה לא צורפה לחשבון האב בטפחות היתה סיבה
19 כלכלית וארצית למדיי, על מנת לשמור על שיעור ה"רנטה" אשר כבר ספגה ירידה משמעותית מערכה –
20 ונרחיב בהמשך. לא הוכח בפניי שהתקיימה תכלית אחרת לאי-צירוף האם לחשבון האב בטפחות, אף לא
21 באופן דחוק.
- 22
- 23 **הפגישה בשנת 2005 בין צדדים והורים עם עו"ד ח. ד.**
- 24 29. **לטענת התובע**, בעקבות סירובו של הנתבע לצאת מחשבונות הוריו על פי בקשתו, הוא יזם את הפגישה
25 האמורה, במסגרתה התחייב הנתבע לחתום על הצהרה לפיה אין לו זכויות בחשבונות הוריו וכי לא יעשה
26 שימוש בכספי הוריו לצרכיו האישיים. עו"ד ח. ד. הכין הצהרה כאמור (נס' 9 לת/1; להלן – "**מסמך עו"ד**
27 **ד.**"), בהתאם להסכמה כביכול, אלא שהנתבע סירב לחתום עליה. לפיכך פנה התובע לעזרתו של בן-דודם של
28 האחים, מר מ. פ.. האחרון דיבר אל ליבו של הנתבע, אשר ניאות לחתום על הצהרה בפני בן-הדוד כעד (ס'
29 32-36 לת/1; נס' 10 לת/1; להלן – "**מסמך פ.**").
30 על גבי "**מסמך פ.**" הצהיר הנתבע שהוא מתחייב שלא להוציא מחשבונות ההורים כספים לטובתו האישית,
31 וכי מעולם לא עשה כן (ס' 2-1); שבמידה וילכו ההורים לעולמם הכספים שבחשבון המשותף ובחשבון האב
32 בטפחות יחולקו בין האחים במידה וילכו ההורים לעולמם (ס' 4-3); וכי במידה וילך הנתבע לעולמו, אזי
33 לאשתו וילדיו לא יהיה חלק בכספים אלה (ס' 5).

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 38099-09-15 ע.ב. נ' מ.ש. -רכושית

1 **לטענת הנתבע**, התובע לא היה מוכן לקבל את צירופו של הנתבע כשותף לחשבונות ועשה כל שלאל ידו על
2 מנת להילחם ברצון הוריו, ולא קיבל את העובדה שהוריו לא סמכו עליו בענייני כספים. הוא ביקש להפיס
3 דעתו של התובע, פגש בו והציג לו מסמכים, אך התובע לא התרצה. גם בני הדודים מ. פ. ו-י. ג. ניסו לדבר אל
4 ליבו של התובע אך ללא הואיל. בפגישה אותה מתאר התובע, האב המנוח הודיע לתובע בנוכחות בני הדודים
5 כי אינו מעוניין שהתובע יקח חלק בניהול כספי ההורים; שהם אינם סומכים עליו. בתום הפגישה נסעו
6 האחים ובן הדוד פ. לביתו של האחרון, אשר הכין את "מסמך פ." עליו חתם הנתבע, אך גם בכך לא היה כדי
7 לרצות את התובע (ס' 33-40 לתצהירו נ/3).

8 **דיון והכרעה** - יאמר כבר כעת כי שני המסמכים אינם מעלים או מורידים. **ראשית**, בשני המסמכים מגיעים
9 האחים להסכמות כביכול בדבר עזבון הוריהם בעת שאין בידיהם לגרוע כהוא זה מרצון הוריהם כפי שעתיד
10 להשתקף בצוואותיהם. גם אם ההורים עצמם היו מתחייבים על גבי המסמך לקיים את הסכמת האחים,
11 הרי שהתחייבות זו בטלה בהתאם לסעיף 8(ב) לחוק הירושה שעה שלא עוגנה בצוואה כדין, מקל וחומר שעה
12 שה"יורשים" עצמם הם המסכימים בינם לבין עצמם. **שנית**, "מסמך ד." ממילא לא נחתם על ידי הנתבע,
13 ומעיון בו נדמה שבצדק. לא ברור עד עתה מה מעמדו של התובע לדרוש מאחיו לחתום על מסמך המגביל
14 לכאורה את רצון הוריו, אשר צרפו את הנתבע כדין לשותף בחשבונותיהם. לתובע אין כל זכות קנויה בכספים
15 האמורים, או הגנה מצד הדין אשר תצדיק התחייבות כאמור. מקל וחומר שלתובע אין זכות קנויה לדרוש
16 מן הנתבע להציג בפניו, "אחת לחודש" את דו"חות הבנקים, כל שכן משהמדובר בחשבונות הוריו, וממילא
17 הנתבע אינו סובֶּרְגִי להחליט על דעת עצמו לחלוק מידע זה עם מי שאינו שותף בחשבונות ואין לו נגיעה או
18 זכות קנויה בהם. תשובותיו של הנתבע בהקשר זה בחקירתו הנגדית, מניחות את הדעת (ע' 64, ש' 14);
19 **שלישית**, הצהרות הנתבע לפיהן אין לו חלק בכספי הוריו מתיישבת עם הצהרתו לפני בית המשפט, בעל-פה
20 ובכתב, כי אין בפיו טענה לפיה יש לו חלק בכספים אלה מתוקף היותו שותף בחשבונות אלא כיוורש בלבד.

21 **לפיכך אני דוחה כל טענה לפיה קיים משקל כלשהו למסמכים אלה, או לעובדה שהנתבע חתם או לא חתם**
22 **על מי מאלה, או שלקח על עצמו התחייבות כלשהי כלפי התובע, או שהפר אותה.**

פתיחת חשבון האב בפועלים

25 **לטענת התובע**, הנתבע הוא שיזם פתיחת חשבון זה בשנת 2005, ע"ש האב בלבד ואף "גרם לכך" שיירשם
26 כמיופה כוח בחשבון. לדבריו, הנתבע הסתיר מפניו קיומו של חשבון זה. כמו כן, הכספים מהחשבון המשותף
27 וחשבון האב בטפחות לא הועברו לחשבון זה, כי אם חלקם בלבד. עוד יודע התובע לספר שאביו הבחין בכך
28 שלא כל הכספים עברו לחשבון זה וחשש שהנתבע "עלול להשתלט" על הכספים בחשבונות בהם הנתבע שותף,
29 ולכן קבע שרק התובע ירש את הכספים שבחשבונות בהם הנתבע שותף, ואילו לגבי חשבון זה ציווה האב
30 שהאחים ירשו את תכולתו בחלקים שווים. כאמור, לטענת התובע פעל הנתבע להעביר כספים משאר
31 החשבונות (מהם הוא יורש 25% או אינו יורש דבר) לחשבון זה, בו חלקו הוא 50% (ס' 40-42 לת/1).

32 **לטענת הנתבע**, הסיבה לפתיחת חשבון האב בפועלים היתה מכיוון שהניב יותר תשואה מחשבון האב
33 בטפחות, שהיה חשבון פקדונות בלבד, ולא חשבון עו"ש, וכן על מנת להקטין את שיעור החסכונות שעל שם
34 אמו המנוחה לשם הגנה על שיעור ה"רנטה". לחשבון זה הועברה גם תמורת מכירת דירת ההורים בXXXX.

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 15-09-38099 ע.ב. נ' מ.ש. -רכושית

הנתבע הסביר בחקירתו הנגדית:

"נכון כי באותה תקופה אחי מכר את הדירה של הוריי ברחוב [...], אמי לא רצתה שהכספים האלה גם יהיו על שמה ואז החלטנו, הוריי ואני לפתוח חשבון חדש שאליו יופנו כספים אשר הוריי לא זקוקים להם בשוטף" (ע' 69, ש' 28-30).

35. בכל עת שפיקדון בחשבון האב בטפחות הגיע למועד הפרעון, הוא הועבר לחשבון האב בפועלים, עד שאחרון הפקדונות בחשבון האב בטפחות הגיע למועד הפרעון. אז נסגר חשבון האב בטפחות. לדבריו לא ברור כיצד טענות התובע מתיישבות עם גרסתו ל"שיטה" המיוחסת לנתבע, שכן בחשבון זה היה מיופה כוח בלבד, מה גם שהציג לתובע דו"חות מחשבון זה, ולראיה צירף אישורי יתרות מחשבון זה כשעליהם הערות בכתב ידו של התובע (ס' 47 לתצהירו נ/3; ר' נס' 13 לנ/3, אישורי יתרות יפים לחודש דצמבר 2006 – יוני 2007).

36. **הכרעה** - גם בהקשר זה לא הציג התובע סימוכין או עדויות לכך שפתיחת חשבון זה היתה יוזמה של הנתבע או שמא התבצעה מאחורי גבם של ההורים המנוחים. אין בידי לקבל עוד את הטענה לפיה התובע גילה על קיומו של חשבון זה רק בדיעבד. חרף ניסיונות התובע להכחיש הסימוכין מצד הנתבע, בדמות כתב ידו של התובע על גבי אישורי יתרות נכון לשלהי שנת 2006, נאלץ התובע להודות בדבר:

"יכול להיות שטעיתי מתקן שבחשבונות שהראה לי ב 4.12, זה כתב ידו מה שכתבתי ואני לא הייתי מודע לחשבונות. ראיתי וכתבתי אבל כשכתבתי התצהיר לא הייתי מודע שהייתי מודע ב 2006. ב 4.12.06. כשראיתי החשבון הזה זה במרץ 2015 גם אז לא ידעתי מה יש בחשבון כי לא קבלתי דוחות. יש פה תכניות שהסתיימו ב 15" (ע' 23, ש' 23-26)

37. גם אם היה בידי לקבל את גרסת התובע בדבר אי-ידיעתו על קיומו של החשבון, כאמור, התובע לא הוכיח כי היתה בידו זכות קנויה לדעת על קיומו של חשבון כזה או אחר, כל שכן זכות המקימה חובה כלפי הנתבע דווקא, לגלות או לספק לתובע פרט כלשהו ממצבת הכספים בהם החזיקו הוריו. נציין שבחקירתו לא ידע התובע לתת הסבר למקור הספקולציה לפיה אביו חשש מפני הנתבע ש"עלול להשתלט" על הכספים, או לחילופין להכניס היגיון באותה ספקולציה, וכשל בכך שוב ושוב דקות ארוכות, ולמותר להרחיב (ע' 23, ש' 4 ועד ע' 25, ש' 18; ע' 19, ש' 1-30).

הקלטת שיחת התובע עם האם המנוחה בשנת 2006

38. לחיזוק טענותיו, צירף התובע תמליל שיחה אותה מצא לנכון להקליט, שהתקיימה בבית ההורים המנוחים, בין האחים וההורים בשנת 2006 (האב אינו משתתף בשיחה אף שנטען שהוא נוכח בה) (נס' 11-12 לת/1). התובע מבקש לדלות מן השיחה אמירות מצד האם המנוחה כאילו אינה רוצה את הנתבע כשותף או שמא לא ידעה על היותו שותף, ועוד כי הנתבע אינו מסכים לצאת משותפותו בחשבונות (ס' 44-47).

39. **לטענת הנתבע**, התובע מצא לנכון להקליט את השיחה ללא ידיעתו וללא ידיעת הוריו, כשהוא מנסה בכל כוחו לדובב את האם ולשים בפיה דברים (ס' 42 לנ/3).

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 38099-09-15 ע.ב. נ' מ.ש. -רכושית

40. **הכרעה** - בית המשפט עיין היטב בתמליל כולו מתחילתו לסופו, ואכן מתגלה תמונה עגומה. עולה שהתובע יוצא מגדרו על מנת לחלץ מאמו הודאה לפיה הנתבע כפה עצמו על חשבוניותיהם, כאילו זומם לרשת אותם בחייהם, וזאת מבלי שהאם יודעת דבר וחצי דבר על מעשים אלה - כביכול. תחושת אי-נוחות גדולה עולה למקרא דברי התובע, אשר "כותש" את אמו בשאלות, אינו נותן לה להשלים משפט ומצוקתה עולה בבירור מבין השורות. לא קשה להבחין בתוקפנות ובחוסר הסובלנות שמגלה התובע כלפי אמו הגובלת בגסות רוח של ממש. הוא מקטיף את אמו לכדי עלה נידף ומבקש "לקרבר" אותה בעיני עצמה. האם מצידה דווקא מפגינה בקיאות בנתונים בעוד התובע מתעלם מכך. כך היא מסבירה לתובע ש"הוציאו אותי" מטפחות משום ש"האוצר מסתכל על כל חשבון עכשיו, אם יש מיותר הם מורידים [מהרנטה] [...] אני מקבלת עכשיו פחות" (ע' 1 ש' 24-15 לתמליל). מנגד מנסה התובע לשכנע אותה שאין שחר לדברים, ש"סיפרו לך סיפורים" (ע' 2, ש' 1), עוד ממשיך וסונט בה שאינה מספקת את שציפה לו "בשביל זה קראת לי עכשיו?" (שם, ש' 5). התובע ממשיך ומלבה את האוירה ומטיח באמו ש"אין לך כלום, בטפחות אין לך כלום, את לא רשומה בכלל", בעוד היא משיבה "לא, אבל בבנק הפועלים" (שם, ש' 11-12).
41. וכך ממשיכה ההתשה מצד התובע לאורכה של השיחה, בעוד האם מוסיפה להתגונן מפניו. בשלב מסוים, מבקשת האם מהתובע "שקט [...] שהשכנים לא ישמעו" (ע' 4, ש' 17). ניכר כי לאחר דקות ארוכות האם המותשת פשוט אומרת לתובע את שמעונונין לשמוע, וניכר שאף התובע אינו נותן אמון בדבריה:
- "אז מה את מתכוונת לעשות" שואל התובע. "אני לא יודעת" משיבה האם. "לא יודעת? אוקי. הנה אתה שומע את זה" ממשיך התובע, כפי הנראה כלפי הנתבע, והאם משיבה "אני אקח עורך דין" (ע' 6, ש' 25-28). אך התובע אינו מתרצה ומוסיף להתיש את האם. הנתבע מוסיף לאחר דין ודברים: "היא גם טוענת שאין בעיה, שצריך להביא רואה חשבון, תביא רואה חשבון". על כך השיב התובע "אני לא צריך להביא לך כלום" (ע' 7, ש' 19-20). וכך ממשיכים הדברים עד בלי די ומוסיף התובע להלאות את האם ללא לאות, עד שהאם אומרת לתובע לגבי הנתבע: "לא שאני מפחדת שיגנוב ממני, זה לא" (ע' 9, ש' 20). למותר להוסיף ולעסוק בדבר. מוצאת אני טעם לפגם בשיחה זו ובדברי התובע כלפי אמו ואחיו. ניסיונו של התובע לדלות מן השיחה המאיימת הזו אמרות המשקפות את דעתה של האם כביכול נדונה לכשלון. קריאת התמליל כולו מלמדת שהאם ידעה היטב מצב החשבוניות ואת חלקו של הנתבע בהם ולא קינן בליבה חשש כלשהו מפני מעשים מצד הנתבע. המסקנה העולה מן הדברים מתיישבת עם טענות הנתבע, לפיה התובע לא יכול היה להשלים עם העובדה שאחיו צורף לחשבון המשותף ולאחרים, בעוד הוא נותר מחוץ למעגל ואינו זוכה לאמון הוריו – בין אם בצדק ובין אם לאו. התובע לא בחל באמרות והאשמות חמורות כלפי אחיו, לאוזני הוריו, ויצא מגדרו על מנת לשכנע את הוריו להוציאו מן החשבוניות. העובדה שאל מול ניסיונות אלה שקיפלו בתוכם האשמות חמורות כלפי הנתבע, עמדו ההורים איתן וסרבו לשנות מן הרישומים בחשבוניותיהם – אומרת דרשני.
42. גם אין בידי לקבל את עמדת התובע כפי שעלתה בחקירתו הנגדית, שיש בה מן ההיתממות, ובודאי שאינה מתיישבת עם העולה מן התמליל בו הארכנו לעיל:
- "לא כעסתי על הורי. התרעתי על מה שאמרתי וזה מופיע בהקלטה שהם לא היו מודעים מה זה שותף. לא כעסתי עליהם, רק התרעתי והם הסכימו איתי, הם לא ידעו ש[הנתבע] נכנס להיות שותף לחשבוניות" (ע' 20, ש' 31).

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תנ"ש 15-09-38099 ע.ב. נ' מ.ש. -רכושית

43. יתירה מכך, גם אם לא אקבל את גרסת הנתבע להעדפתו על פני התובע, הרי לדברי התובע עצמו, הוא קיבל מאביו תשובה הוגנת ולגיטימית לשאלה מדוע הופקד הטיפול בחשבונות בידי הנתבע ולא בידיו:

ש. שאלת את אביך למה הוא החליט דווקא לצרף את [הנתבע] לחשבון ולא אותך?

ת. בוודאי, אבא אמר לי כמה דברים: אחד, בגלל שאני יש לי עסקים בארץ ובחו"ל [נתבע] יש יותר זמן לטפל או לעזור לו או לייעץ לו. הסיבה השנייה, [הנתבע] הוא הבן הבכור. וכיבדתי את רצונו (ע' 20, ש' 25-28).

וכך גם במקום אחר:

"אבא אמר לי [...] [הנתבע] הבן הבכור, הוא מטפל בעניינים של הבנק' שאלתי את אבא אם זה מתאים לו והוא אמר שכן, כיבדתי את זה" (ע' 30, ש' 8-10).

אמירות אלה עומדות בניגוד מובהק לטענות התובע בתצהירו, לגופן ולרוחן.

44. בהקשר זה מצאתי את עדותו של בן דודתם של הצדדים, מר מ. פ. מהימנה:

"הייתי מספר פעמים אצל ההורים ובעיקר האימא דיברה מאוד בכאב על הריב בין האחים, הריב הגדול ביניהם, כשאני מדבר עם הבן שלי הוא אומר שהוא מבין את [התובע] כי כאב לו הנושא ש[הנתבע] מנהל, אבל אם אתה שואל אותי, זה היה רצונו של [האב] ז"ל והוא האמין ש[הנתבע] אדם יותר שקול אולי, אולי הוא האמין שחבר אגד ינהל את הכספים ביותר סדר אבל לאורך כל הדרך מר [האב] ז"ל אמר לי ש[הנתבע] לא ידאג, כשנלך לעולמנו הירושה תלך חצי – חצי, אני מדגיש את זה, בפגישות שהיה לי איתם, עם [המנוחים] הם אמרו שזה מה שהם רוצים שיהיה" (ע' 55, ש' 11-17).

45. את גרסתו של הנתבע מצאתי נאמנה אפוא, והוא הגן עליה בחקירתו הנגדית:

ש. אימא שלך לא ידעה שאתה צורפת כשותף. היא לא רצתה שאתה תצורף כשותף, היא הבינה שיש לך אך ורק ייפוי כוח בחשבון המשותף של ההורים. האם זה נכון?

ת. קשקוש בלבוש. כי כאשר הגעתי עם אבי ז"ל עם אמי ז"ל לבנק הפועלים ב-2002, הסבירו להם שם מה ההבדל בין מורשה חתימה לבין בעל בחשבון לבין אריכות ימים. כלומר כל הדברים האלה הוסברו להם בהסכמתם (ע' 66, ש' 8-12).

טענות התובע לגופו של עניין – פעולות הנתבע בחשבונות

46. לטענת התובע, כאמור, ממועד העברת החשבונות מXXX בשנת 2002 ועד ליום 10.7.15, הנתבע משך מאות אלפי שקלים מהחשבון המשותף באמצעות המחאות עצמיות, או באמצעות הוראות לבנקים בטלפון או באמצעות אתר האינטרנט. לדבריו הוסיף הנתבע לעשות כן גם לאחר פטירת האב המנוח (ביום 18.5.15) (ס' 57 לת'1). הנתבע ניצל את היותו שותף בחשבונות לטובתו האישית להוציא באופן שיטתי כספים מהוריו אל חשבונותיו שלו, ולהוריו לא היתה אפשרות לדעת על כך, שכן דברי הדואר התקבלו אצל הנתבע (שם, ס' 64-67). "השיטה" בה נקט הנתבע, היתה כאמור להעביר סכומי כסף גדולים מהחשבון המשותף (בו היה חלקו

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 15-09-38099 ע.ב. נ' מ.ש. -רכושית

1 ומחשבון האב בטפחות (ממנו לא ירש דבר), אל חשבון האב בפועלים (ממנו ירש הנתבע 50%). לראיה,
2 לשיטת התובע, שנכון ליום 31.5.16, נחו בחשבון האב בפועלים 2,059,686 ₪. סכום זה הצטבר באופן
3 שמהחשבון המשותף העביר הנתבע 503,000 ₪ ומחשבון האב בטפחות העביר 472,233 ₪. התובע מוסיף
4 שסך ההעברות האמורות, 975,233 ₪ צבר תשואות בחשבון האב בפועלים במשך 10 שנים בשיעור של יותר
5 מ- 110% וגדל ליותר מ- 2 מיליון שקלים כאמור (שם, ס' 69).
6 **47. לטענת הנתבע**, כאמור, חשבון האב בטפחות לא היה חשבון עו"ש כי אם חשבון פקדונות, ולכל פיקדון היתה
7 "נקודת יציאה" כמקובל. ככל שלא חודש הפיקדון, הרי שנפרע והועבר לחשבון האב בפועלים. הסיבה שלא
8 הועבר לחשבון המשותף היתה, כאמור, כדי להקטין את נפח האחזקות של האם המנוחה לשם שמירה על
9 שיעור ה"רנטה" (ס' 60 לנ/3).
10 נלך אפוא עקב בצד אגודל עם גרסת התובע וטענותיו כלפי הפעולות המיוחסות לנתבע.

פעולות הנתבע בחשבון האב בטפחות

11
12
13
14 **48.** התובע מפנה לדפי חשבון מהחשבון המשותף (נס' 20 לת/1); מחשבון האב בפועלים (נס' 21) ומחשבון האב
15 בטפחות (נס' 22). נזכיר כי מיוחסת לנתבע העברה בשיעור 472,233 ₪ מחשבון האב בטפחות.
16
17 **49.** העברה בשיעור 198,665 ₪ לחשבון המשותף, ולאחר מכן העברת רוב הסכום האמור לחשבון האב בפועלים
18 (ס' 70.1 לת/1).

19 א. עיון בדף החשבון המשותף מעלה שמדובר בפעולה משולבת שהתרחשה בשני ימים עוקבים (31-30
20 לחודש יולי 2006). ביום 30.6.06 מחשבון האב בטפחות (כמצוין "זיכוי מהמזרחי") אל החשבון המשותף
21 111,429 ₪. למחרת הועבר סכום נוסף בסך, "זיכוי מהמזרחי" בסך 87,236 ₪, וסה"כ 198,655 ₪
22 כאמור. באותו היום, סך של 120,000 ₪ הועבר מחשבון זה, "לטובת בן משפחה", אל חשבון האב
23 בפועלים.

24 ב. על בסיס כל האמור לעיל, לא הוכח בפניי שפעולה זו הוסתרה מפני ההורים או למצער מפני האב המנוח,
25 ואף לא הוכח שיש בפעולה זו כדי לשנות לרעה את מצבם של ההורים, אלא להיפך. התובע לא סתר את
26 טענת הנתבע לפיה עם הגיע הפקדונות (בחשבון האב בטפחות) למועד פרעונם, הפעולה המתבקשת
27 בנסיבות העניין היתה להעבירם לחשבון הנושא פירות רבים יותר. הסימוכין אותם צירף **הנתבע** מחשבון
28 האב בטפחות (נס' 22 – לגבי פירעון בשיעור 87,236 ₪ בלבד) מחזקים את טענת הנתבע שהכספים
29 שהועברו מחשבון האב בטפחות היו כספי פקדונות אשר הגיע מועד פרעונם, או "נקודת יציאה", ולא
30 חודשו. גם העובדה שכל ההעברות מחשבון האב בטפחות, לרבות אלה עליהן נעמוד להלן, התרחשו ביום
31 האחרון לחודש, מחזקות את הגרסה כי מדובר היה בפיקדונות שהגיע מועד פירעונם.
32 התובע עצמו העיד:

33 ש. **בבנק טפחות מה היה סוג החשבון?**

34 ת. **פקדונות.**

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 15-09-38099 ע.ב. נ' מ.ש. -רכושית

- 1 ש. חוץ מחשבונות פקדונות לא היה עו"ש?
2 ת. הכל פקדונות.
3 ש. בחשבון זה היו מספר פקדונות מועד פרעונם בתאריכים שונים?
4 ת. נכון.
5 ש. סביר להניח שטרם מועד פרעון הפקדונות לא פדו חסכוניות אלו?
6 ת. נכון.
7 ש. כשפקדון כזה מסתיים מגיע מועד פרעונו להיכן הולכים הכספים?
8 ת. שתי אפשרויות אחד שהפקדון יוארך ואפשרות שניה למשוך אותו. אחד מהשותפים
9 למשוך לאיזה חשבון שיורה עליו (ע' 21, ש' 17-27).
10
11 ג. נזכיר עוד שצוואת האב נחתמה ביום 20.11.06, בעוד העברה זו בוצעה כחצי שנה קודם לכן. צוואת
12 האם נערכה במועד מאוחר אף יותר (24.6.07). פשיטא שלא ניתן לייחס לנתבע אפוא תכנון מוקדם או
13 שמא יישומה של "שיטה" להפחית מחלקו של התובע בעזבונו, הואיל וצוואת האב טרם באה אל העולם
14 ולא יכול היה לדעת מה חלקו בעיזבונו ובאילו חשבונות.
15 לפיכך אני דוחה את טענות התובע הקשר זה.
16
17 50. העברה בשיעור 187,397 ₪ לחשבון הנוסף בפועלים (ס' 70.2 לת/1).
18 א. עיון בדפי החשבון המשותף הרלוונטיים (נס' 21 לת/3) מלמד שהסכום האמור משקף 3 העברות נפרדות
19 לחשבון האב בפועלים, ממועדים 31.7.07; 30.4.07; ו- 31.8.07. כל האמור לעיל בהקשר להעברה
20 לחשבון המשותף יפה אף כאן. ההבדל היחיד הוא בעובדה שבעוד ההפקדות לחשבון המשותף "נחו" בו
21 הכספים לכל היותר יממה עד להעברתם, או למצער את חלקם הארי, לחשבון האב בפועלים, הרי
22 שכספים אלו הועברו ישירות אל האחרון. גם בהקשר זה לא מצאתי רבב בפעולותיו של הנתבע, ולא
23 מצאתי סימוכין שהיה בהעברה זו משום העדפת טובתו של הנתבע על פני טובת הוריו או למצער אביו.
24 ב. התובע עצמו בחקירתו שולל בתשובתו כל מניע נסתר מצד הנתבע בפתיחת החשבון הנוסף בפועלים,
25 ולדבריו אביו השיב לו מניה וביה על שום מה נפתח החשבון האמור ועל התכלית שבהנבת תשואה עדיפה
26 על פני התשואה שבחשבון הפקדונות בטפחות:
27 ש. אביך אמר לך ש[הנתבע] גרר אותו לפתוח את החשבון?
28 ת. אבי אמר לי שהוא פתח את החשבון עקב ייעוץ של [הנתבע] שאפשר לקבל בבנק טפחות
29 בXXXXXXXX ריבית יותר גבוהה מאשר בבנק הפועלים (ע' 21, ש' 28-30).
30 ג. ויודגש, גם אם במאמר מוסגר, שעולה עוד מדפי החשבון שהיתה שיטתיות בהפקדות אלה באופן
31 שהכספים שימשו מיד עם הפקדתם בחשבון האב בפועלים לרכישת ניירות ערך. כשם שציין התובע
32 עצמו, תודות לפעולות אלה הכספים שבחשבון האב בפועלים הניבו תשואה בשיעור 110% במשך תקופה
33 בת 10 שנים. פעולות אלה שביצע הנתבע, הן הגורם היחיד ואין בלתו לכך שהסכום שבמחלוקת צמח,
34 הכפיל את עצמו ולמעלה מכך. ניכר שהנתבע לא התייחס לתפקיד שהטילו עליו הוריו כלאחר יד, ופעל

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 15-09-38099 ע.ב. נ' מ.ש. -רכושית

1 בתבונה רבה. התכלית שעומדת במעשיו, הגדלת התשואה באמצעות העברת הפיקדונות עם תום תקופת
2 הפרעון אל חשבון האב בפועלים, אשר הניב תשואות גדולות (בין השאר באמצעות רכישה ומכירה של
3 ניירות ערך), מתקבלת על הדעת הרבה יותר ומתיישבת עם השכל הישר באופן הולם בהרבה, מאשר
4 הטענה הקונספירטיבית שבפי התובע שאינה נתמכת בראיות ולא הוכחה.

5 **לפיכך אני דוחה את טענות התובע בהקשר זה.**

6
7 51. **העברה בשיעור 86,171 ₪ לחשבון האישי של הנתבע**, אשר הושבו לאחר מכן לחשבון האב בפועלים (ס'
8 70.3).

9 עיון באישור משיכת הפיקדון האמור מלמד שזה נמשך ביום 31.12.08. הנתבע מודה שמשך את הסכום
10 האמור לחשבונו בשגגה, ושהפקידו לחשבון האב בפועלים מיד עם גילוי הטעות. לא ברורה טענת התובע
11 בהקשר זה, שהרי גם לשיטתו לא ידע דבר על העברה זו אלא שנים ארוכות לאחריה, ואין חולק שאיש זולת
12 הנתבע לא ידע על טעות זו והעלה דרישה כזו או אחרת כלפי הנתבע, ולפיכך אין חולק על תום ליבו של הנתבע.
13 למעלה מן הצורך יצוין כי אין קושי לקבל על הדעת שגגה אחת או שתיים שיצאו תחת ידי פלוני המנהל 3
14 חשבונות למשך שנים ארוכות מבלי שיהיה בכך רמז למעשה אסור, **כל שכן שעה שהמעשה בא על תיקונו**
15 **ללא כל דרישה חיצונית**. לפיכך עוד אין בפעולה שגויה זו כדי ללמד על "שיטה" כלשהי או על רבב שנפל
16 בטיפול הנתבע בחשבונות הוריו.

17 **לפיכך אני דוחה טענות התובע בהקשר זה.**

18 פעולות הנתבע בחשבון המשותף

19
20
21 52. **משיכות הכספים מהחשבון המשותף לכיסו הפרטי של הנתבע**

22 א. לטענת התובע, משך הנתבע מהחשבון המשותף אל כיסו הפרטי, סך כולל בשיעור 273,205 ₪ בתקופה
23 שבין שנת 2002 לשנת 2015. הבה נפנה לבחון טענות התובע לפרטיהן.

24 ב. התובע יוצא כזכור מנקודת הנחה לפיה הוריו כמעט ולא נזקקו לפרוטה מכספיהם במשך השנים
25 הארוכות בהם שהו ב"ד"ר המוגן],", הואיל וכל צרכיהם, מכל מין וסוג, סופקו עבורם כחלק
26 מהתקשרותם עם הדיור המוגן. קבענו שאין בסיס להנחה זו, באופן המחליש עד מאוד את טענות התובע
27 בהקשר זה. ההורים כאמור נשאו בהוצאות מחיה ככל זוג בני גילם, אשר רובן ככולן לא כוסו על ידי
28 התשלום לדיור המוגן. לפיכך נושא התובע בנטל הוכחה כבד במיוחד בבואו לייחס לנתבע משיכת כספים
29 שלא לצורך, כל שכן לצרכיו שלו. התובע לא עמד בנטל ההוכחה ולא הוכיח דבר מטענותיו.

30 **אם כן, אני דוחה טענות התובע בהקשר זה.**

31
32 53. **משיכת מזומן בסך כולל של 142,130 ₪ מהחשבון המשותף**

33 א. **לטענת התובע**, הסכום האמור נמשך על ידי הנתבע בין השנים 2002 – 2008, תוך הפניה לדפי החשבון
34 הרלוונטיים (נס' 24 לת/1), וזאת באמצעות "משיכת שיק עצמית". לטענתו לא עלה בידי, בשל חלופ

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 15-09-38099 ע.ב. נ' מ.ש. -רכושית

- 1 הזמן, לקבל סימוכין מן הבנק בנוגע לזהות מבצע המשיכות, אך מאחר וההורים המנוחים לא הזדקקו
2 לכסף מזומן כאמור "ברי כי גם משיכות הכספים הללו" בוצעו על ידי הנתבע (ס' 75-76 לת/1).
- 3 **ב. לטענת הנתבע,** יש לתת הדעת, ראשית כל, לעובדה כי הסכום האמור הכולל מתפרש על פני 6 שנים,
4 ומניב משיכה חודשית ממוצעת בשיעור 1,690 ₪ מידי חודש. אין שחר לטענה כאילו המדובר במשיכה
5 אלפי שקלים בחודש כטענת התובע. שנית, הנתבע שב וכופר בטענת התובע כאילו כל צרכי הוריו סופקו
6 על ידי הדיור המוגן. הנתבע מוסיף בתצהירו בהקשר זה:
7 "באשר למשיכות הכספים, בהתחלה אבי היה 'מבלה' בזמנו החופשי בנסיעה בקו 52 מ"הדיור
8 המוגן]" לבנק הפועלים, מוציא כספים בבנקט שהונפק לו (עוד שהבנקט אבד) או באמצעות משיכת
9 שיק עצמי וחזר באוטובוס ל[דיור המוגן]. אני הצעתי לעזור לאבי בעניין ואף להסיע אותו, אולם
10 הוא סירב ואמר שיש לו מספיק זמן פנוי והוא נהנה מהנסיעות. הוריי מעולם לא השתמשו בכרטיס
11 אשראי, הם היו מיושנים, התנהלו במזומן ולא רצו להנפיק כרטיס אשראי. בשלב מסויים כשלאבי
12 היה קשה יותר להתנייד בתחבורה הציבורית, ה'הסדר' שונה. אבי היה מוסר לי צ'יק (כשהמזומן
13 בידי נגמר) ואני הייתי מפקיד את הצ'יק בחשבוני, מוציא כסף מזומן ומוסר לאב"י" (ס' 62 לנ/3).
- 14 **ג.** הנתבע צירף עוד לתצהירו העתקי המחאות החתומות על ידי אביו או אמו, בין השנים 2005-2007. חלקן
15 אכון משוכות לפקודת "עצמי", חלקן לפקודת הנתבע וחלקן לפקודת אחרים (נס' 16). כמו כן צירף
16 הנתבע המחאות מחשבונו שלו לפקודת המטפלת של אביו לשנים 2014-2015. כאמור, צירף עוד את
17 רשימת ההוצאות בהן נשא עבור הוריו (נס' 18).
- 18 **ד. הכרעה -** לאחר עיון בטענות הצדדים והסימוכין מטעמם, לא עלה בידי התובע להוכיח שמשיכות אלה
19 בוצעו באופן בלעדי על ידי הנתבע, או להוכיח ששימשו את הנתבע. נחזור שוב ונציין, שבמועדים
20 הרלוונטיים היו הוריו עצמאיים ומעורבים בחשבונותיהם. הם בוודאי נזקקו להוצאות אשר את חלקן
21 הוציאו בעצמם ובחלקן שולמו באמצעות הנתבע. אבהיר עוד שלאור שיעור הכנסת ההורים המנוחים –
22 בשים לב לגמלת הפנסיה לה זכה האב המנוח מ"אגד" ולכספי ה"רנטה" ששולמו לאם, איני מוצאת
23 חריג בשיעור המשיכה הממוצע המשתקף מדפי החשבון ומתפרש על פני 6 שנים למצער.
24 **לפיכך אני דוחה טענות התובע בהקשר זה.**
- 25
- 26 **54. העברת סך של 131,075 ₪ מהחשבון המשותף אל חשבון הנתבע ואשתו**
- 27 **א.** לטענת התובע הסכום האמור נמשך על פני השנים 2002-2015 (ס' 77 לת/1). לטענתו הסכום האמור
28 הועבר בחלקו לחשבון אחד של הנתבע ואשתו (88,715 ₪) ובחלקו לחשבון אחר של השניים (42,360 ₪).
- 29 **ב.** לטענת הנתבע, הסכומים האמורים אכן הועברו לחשבונותיו, במשך תקופה הנפרשת על פני 13 שנים
30 ומניבה שיעור ממוצע של מאות בודדות של שקלים מידי חודש. המדובר לדבריו בכספים שהוציא לטובת
31 הוריו והושבו לו – עבור קניות שערך או המחאות שמסר לו אביו כאמור, כאשר כבר לא נסע לבדו לבנק.
32 הנתבע יודע לספר עוד, למיטב זכרונו, על סך של 12,350 ₪ ששולם לבעל מקצוע שסיפק דירתם ב"דיור
33 המוגן"; סך של 20,000 ₪ שהוריו נתנו לביתו כמתנת בת-מצווה, וסכום נוסף בשיעור 10,000 ₪ שמשך
34 בטעות ביום 6.11.08 והשיב מיד עם גילוי הטעות ביום 25.11.08 (ס' 63 לנ/3).

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 15-09-38099 ע.ב. נ' מ.ש. -רכושית

ג. **הכרעה** - אין בידי לקבל את טענות התובע בהקשר זה. המדובר בסכומים פעוטים שהצטברו על פני כ 13 שנים תמימות. אין לצפות מן הנתבע לזכור תכליתה של כל העברה והעברה, בסכומים פעוטים (יחסית) כאמור. לא על כתפו מונח נטל ההוכחה ולא מצאתי בנסיבות העניין שיש להטיל על שכמו נטל הוכחה כאמור. הנתבע שכנע באופן מניח את הדעת שנשא בהוצאות עבור הוריו וכי קיים מעקב אחר הוצאות אלה (נס' 18 לנ/3). הוצאות אלה ואופיין מתיישב עם השיעור הממוצע של הסכומים החודשיים ששעורם מאות בודדות של שקלים בחודש. בנסיבות העניין, העובדה שסכומים אלה הצטברו לסכום ניכר, אינה מלמדת על היקף ה"הונאה" כי אם על העובדה עליה עמדנו, שההורים המנוחים נדרשו להוצאות מחיה ומשק בית ככל זוג בני גילם וכי הסתייעו רבות בבנם שלא היסס גם לשאת בהוצאות עבור הוריו מכיסו, ולהשיב אליו את שהוציא. אין בפניי אינדיקציה ואין מקום להניח שההורים המנוחים ציפו שבנם הנתבע יממן את הוצאותיהם.
לפיכך אני דוחה טענות התובע גם בהקשר זה.

55. **העברת סכום בשיעור 503,000 ₪ מהחשבון המשותף לחשבון האב בפועלים**

א. **התובע** רואה בכך חלק מאותה "שיטה" המיוחסת לנתבע. לאמור, העברה מחשבון בו נתונים לנתבע 25% כיורש, לחשבון בו נתונים לו 50%. לטענת התובע העברות אלה התרחשו על פני כ-9 שנים, החל מחודש יולי 2006 ועד לתחילת שנת 2015. לדבריו, כאמור, אין כל "היגיון" אחר הטמון בהעברות אלה זולת אותה "שיטה" המיוחסת לנתבע (ס' 79-80 לת/1).

ב. **הנתבע** שב על טענתו, לפיה הסיבה היחידה להעברות אלה, היא שמירת מתח הפקדות נמוך בחשבון המשותף בכדי להגן על ה"רנטה" לה זכתה אמו (ס' 64 לנ/3).

ג. עיון בנספח 30 לתצהיר התובע, שהינו פירוט מטעמו על ההעברות המדוברות, מלמד כי לא עלה בידיו להוכיח כי העברות אלה הינן חלק מ"שיטה". גם לשיטתו של התובע, הנתבע החל פועל לפי אותה "שיטה" עוד משלהי חודש יולי 2006 – כחמישה חודשים לפני שאביו חתם על הצוואה, וכשנה תמימה בטרם אמו חתמה על צוואתה. לא ניתן בנסיבות אלה לייחס לנתבע תכנון מוקדם ל"ריקון" חלקו של התובע בחשבונות הוריו כאשר הצוואה טרם באה לעולם.

ד. למעשה, בחקירתו הודה התובע, שידע היטב, גם בזמן אמת, וכך עולה עוד מתמלול הקלטת השיחה עם הוריו, ששיעור הרנטה של אמו הופחת משום אחזקותיה בחשבון המשותף. כך, בניגוד לטענותיו בתצהירו, השיב בחקירתו: "כן. זה היה ידוע. היה ידוע לי הסיפור שאחי הגיע... כן אימא שלי אמרה לי את זה וזה הופיע בהקלטה" (ע' 31, ש' 28).

ה. יש לפנות עוד לחקירתו הנגדית של הנתבע, בה הרחיב לעניין הפחתת שיעור ה"רנטה". אני מוצאת את הסבריו מניחים את הדעת, בעוד לא עלה בידי התובע לסתור עדות זו או להטיל בה ספק. כך אפוא, בחקירתו הנגדית:

ש. [...] **אני אומר לך שאין שום קשר בין חסכונות של ההורים או כספים של ההורים בכלל**

לבין הדרתה של אימא מהחשבון בבנק טפחות.

ת. **לא מדויק.**

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 15-09-38099 ע.ב. נ' מ.ש. -רכושית

- 1 ש. גם אתה יודע שהאוצר, שהוא זה ששלח לכם את המסמך, מסתכל על תא משפחתי כיחידה
2 אחת נכון?
- 3 ת. לא נכון. מי שמילא את הצהרת ההון של אימא ומי שעזר לה למלא את הצהרת ההון זה
4 הייתי אני ואמרת לי – הנה הדרישה של האוצר, הנה מה שאת צריכה, היה להם חשבון
5 של ה[המשותף] עם יתרות ואז מה שקרה העברנו את ה[החשבון המשותף] ולא את החשבון
6 בטפחות, היא התרגזה על זה ולמחרת היא אמרה 'הנתבע' אני לא רוצה שיהיו לי חשבונות
7 על שמי כי אני לא רוצה לשלם לאוצר מהחסכונות של אבא שלך'. כלומר מהכספים שאבי
8 הרוויח.
- 9 ש. כשאדם נשוי ממלא הצהרת הון, הוא לא נדרש להתייחס לכספים שרשומים על שם בן
10 זוגו?
- 11 ת. לא יודע. אני לא רואה חשבון. אני יודע על הטופס שקיבלנו מהאוצר, מה שמילאנו באמת,
12 מה שהיה נכון לאותה עת וזה מה שהיא קיבלה בסופו של דבר. אתה בא ושואל אותי אם
13 מבחינת האוצר – אני לא רואה חשבון ולא מבין בזה.
- 14 ש. אני אומר לך שהכנסה של בני זוג רואים אותה כהכנסה, תא משפחתי אחד.
- 15 ת. יכול להיות אבל אתה לא קורא את הסעיף השני, קצבת זקנה ותוכנית חיסכון, אם התוכנית
16 לא הייתה על שם אמי היא לא הייתה משלמת. תדבר עם מחלקת תגמולים ותראה את
17 ההצהרה שאימא שלי חתמה בזמנו ותביא לי את זה ונקדם את הדין. אנחנו שאלנו והיו
18 3% מהחסכונות שלה ולא 3% מהחסכונות של אבא, אם אתה טוען אחרת. נספח 11 זה
19 המסמך שאני מצאתי ואם יש מסמכים אחרים תראה לי. ברגע שהם קיבלו צלצלי לאוצר
20 והם אמרו 3% מהחסכונות שלה, לא מהחסכונות המשותפים (ע' 67, ש' 32 ועד ע' 68 ש'
21 18).
- 22 ו. לא למותר לציין שהתובע לא טרח לנסות ולסתור טענות אלה, כל שכן להוכיח טענותיו שלו בהקשר
23 זה – טענות הניתנות לבידור ללא קושי מיוחד, כך נדמה.
24 מטעמים אלה, אני דוחה את טענות התובע בהקשר זה.
- 25
- 26 **סוגיית משיכת קופת הגמל של האב המנוח**
- 27 56. ביום 30.4.15, פחות מ-3 שבועות טרם לכתו של האב המנוח לעולמו, הוגשה בקשה מטעם האב למשיכת
28 כספי קופת הגמל שצבר האב המנוח ב"XXXXXXXX" (נס' 14 לנ/3). כספי הקופה, בשיעור כ- 1.5 מיליון ש"ח
29 נמשכו אל חשבון האב בפועלים. בצוואתו ציווה האב המנוח את כספי הקופה למוטבים אותם מנה בה, ואלה
30 הם חמשת נכדיו – שלושת ילדי הנתבע ושני ילדיו של התובע (שם, נס' 15).
- 31 57. **לטענת הנתבע**, התובע הוא ש"החתים" את האב על בקשת המשיכה בהיותו על ערש דווי. לחילופין, הנתבע
32 משוכנע עוד שהחתים על גבי טופס הבקשה אינה חתימת אביו המנוח (ס' 48 לנ/3). לדבריו עוד, בני דודיו
33 ביקרו את המנוח בשבועות שטרם לכתו והסיקו שמצבו דמנטי ואינו צלול (שם, ס' 53).

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 15-09-38099 ע.ב. נ' מ.ש. -רכושית

- 1 **58. לטענת התובע**, עת שהה לצד המנוח בבית החולים בשבועות האחרונים לחייו, היה האב צלול לחלוטין, וסיפר
 2 לתובע שברצונו לפדות את קופת הגמל אל חשבונו בבנק הפועלים, וזאת על מנת להבטיח שיעמדו לרשותו
 3 כספים "נזילים" היה ויזדקק להם נוכח מצבו הרפואי (ס' 52-53 לת/1).
- 4 **59. בנסיבות העניין בית המשפט לא נדרש להכריע בסוגיה זו**. לנגד עיני בית המשפט מונחת בקשת האב המנוח
 5 לפדות את הקופה, עליה מתנוססת חתימת ידו לכאורה. גם אם אתעלם מן העובדה שלא הוגשה תובענה מצד
 6 הנתבע ו/או יורש אחר של המנוח לגבי היקף העזבון בהקשר זה, ולמצער לסיווג כספי קופת הגמל, הרי שלא
 7 הוצגו בפניי ראיות ו/או חוות דעת, ואף לא התבקש צירוף חוות דעת כאמור או לחילופין מינוי מומחים
 8 בהקשר לכתב ידו של האב ו/או מצבו הקוגניטיבי ו/או הרפואי בשבועות שקדמו לפטירתו. העובדה שהאב
 9 המנוח נקב את שמות הנכדים כמוטבים והן ציווה את כספי הקופה לנכדיו, אינה מונעת מהאב המנוח לפדות
 10 את הקופה לפי ראות עיניו. אף על פי שפעולה זו המיוחסת לאב המנוח מעוררת שאלות לכאורה, כמו גם
 11 ההיגיון אותו התובע מנסה לייחס לאב בפעולה זו, אין בידי בית המשפט לקבוע מסמרות בדבר כאמור.
 12 שאלות המתעוררות בדבר רצונו של האב מתוקף צוואתו, ואופן פירוש הצוואה, ו/או האם אפשר לייחס לאב
 13 כוונה לצוות את כספי הקופה גם לאחר משיכתה, ו/או האם ניתן "לעקוב" אחר כספים אלה – לא התעוררו
 14 לפניי באופן ישיר או אגבי, ומקומן לא יבוא בגדרי ההליך דן ו/או בין הצדדים שלפניי, אשר מי מהם אינו
 15 נקוב כירש או מוטב של כספים אלה.

התוצאה

- 16
- 17
- 18 **60.** במועד פטירת האב, חשבונו בטפחות היה סגור מזה שנים ארוכות ואין לו זיקה לצוואה. בהתאם לדפי
 19 היתרות, נכון ליום 31.5.16, **בחשבון האב בפועלים** (497437) מצוי סך השקעות בשיעור 2,059,686 ₪ ובנוסף
 20 עו"ש שקלי בשיעור 1,582,350 ₪ (**סה"כ 3,642,036 ₪**)(נס' 19, ת/1). יתכן שמצויים בחשבון האב בפועלים
 21 פיקדונות מט"ח בשיעורים פעוטים;
- 22 **61.** לטענת התובע יש לייחד מתוך הסכום האמור, סך של **991,819 ₪** שמקורם מבנק טפחות, אותם עליו לרשת
 23 במלואם מתוקף הצוואה. טענות אלה נדחו. עוד עותר התובע לייחד מהסכומים שבבנק האב בפועלים סך של
 24 **1,067,996 ₪** שמקורם מן החשבון המשותף, שממנו על התובע לקבל שיעור של 75%, ו 25% מגיעים לנתבע.
 25 גם טענות התובע בהקשר זה נדחו.
- 26 **62.** **בחשבון המשותף** מצוי נכון ליום 31.5.16, סך של **929,062 ₪** (נס' 31, ת/1). לטענת התובע יש להורות לנתבע
 27 להשיב **384,793 ₪** אותם משך מחשבון זה לחשבונותיו הפרטיים. כך, הסך הכולל בחשבון המשותף יעמוד
 28 על שיעור **1,277,855 ₪** ממנו יורש התובע שיעור בן 75%, והנתבע 25% כזכור. טענות התובע בהקשר זה נדחו.
- 29 **63.** לפיכך יחלקו האחים את הכספים בהתאם להוראות הצוואה **ועל בסיס היתרות הקיימות** בשני החשבונות
 30 הנותרים, כדלקמן:
- 31 **א.** **התובע יזכה לשיעור 75% מכל סכום המצוי בחשבון המשותף (כ 696,000 ₪ נכון לחודש 5/2016),**
 32 **ושיעור 25% נועדו לנתבע (כ 232,000 ₪ כאמור).**

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 38099-09-15 ע.ב. נ' מ.ש. -רכושית

ב. כל הכספים, מכל סוג שהוא, המצויים בחשבון האב בפועלים, יחולקו בחלקים שווים בין האחים (כ)
1.8 מיליון ₪ לכל אחד מהאחים).

רצון ההורים מתוקף צוואתם

64. על מפתן סוף דבר, מן הראוי לשוב ולהזכיר, שתוקפן של הצוואות חלוט, והן אינן עומדות לבחינה בהליך דן. התובע מחזיק בעמדה שרצון הוריו משתקף מן הפשט שבלשון הצוואות, עליו עמדנו לעיל; קרי, הענקת 75% מן החשבון המשותף לידי התובע, כמו גם 50% מחשבון האב בפועלים ו- 100% מחשבון האב בטפחות. התובע רואה בכך ראייה להעדפתו על פני אחיו בהקשר לחלוקת כספי החשבון. לשם הכרעת בית המשפט בטענות התובע המופנות כלפי הנתבע בהליך זה, אין הכרח לברר טענות אלה. מנגד, גם את טענות הנתבע בהקשר לרצון אותו יש לייחס להוריו המנוחים בהקשר לחשבונות הבנק אין לברר בהליך זה, כי אם בהליך התנגדות כדין שלא בא לאוויר העולם בענייננו.

65. ויחד עם זאת, יש לציין שמן הראיות והעדויות אשר הוצגו לפניי, עולה שיש בסיס לכאורה לטענות הנתבע שאת כוונת הוריו כלפי חשבונות הבנק אין ללמוד מלשון הצוואה בלבד כי אם גם מנסיבות העניין שאפפו את עריכתן. כאמור, אין לקבוע מסמרות בדבר, אך משתקף שההורים לכאורה החזיקו בדעה שחלקו של הנתבע בחשבונות הבנק מובטח לו מתוקף היותו שותף ו/או מיופה כוח בחשבונות, ולפיכך אין צורך לצוות עבורו חלקו זה במסגרת הצוואות. אפשרות זו עולה לכאורה אף מעדותה של עורכת הדין אשר ערכה את צוואות ההורים ולכאורה עולה שמתוקף ייעוצה המשפטי טעו ההורים לחשוב כאמור, שאין צורך בציווי מפורש לגבי חלקו של הנתבע בחשבונות ואפשר להסתמך על אחזקותיו בחשבונות בהתאם למסמכי הבנק ומעמדו בחשבונות. לפי הלך מחשבה זה המיוחס להורים המנוחים, הואיל וממילא הנתבע הוא בעלים של מחצית הזכויות בחשבון המשותף, אזי עם מות אחד ההורים, יוותר הנתבע בעלים של מחציתו. כאמור מתן פרשנות זו לרצון ההורים אינה עומדת לבירור בהליך שלפניי וגם דינן של טענות אלה לעלות במסגרת ההליך המתאים.

סוף דבר

66. עם תום בירור התובענה, אפשר לומר שיש בהגשתה משום המשך ישיר להתנגדותו של התובע בזמן אמת לשיתוף אחיו הנתבע בחשבונות ההורים המנוחים. התובע לא מוכן היה להשלים עם הסדר זה, בו הוא ראה משום העדפה בלתי הוגנת של אחיו על פניו, ויתכן שהאמין בלב שלם שאחיו הנתבע אכן שולח ידיו בכספי הוריו, או מעוניין לעשות כך בעתיד. שוכנעתי מן העדויות שלפניי, שאז, כמו היום, חשדות ואמונות אלה היו ונתרו ספקולטיביות ולא נתמכו בסימוכין כלשהם, ומנגד בחר התובע לאמץ חשדות אלה אף על פי שקיבל מידע מהוריו ומן הנתבע, ושמע מהוריו בפה מלא ובאופן בלתי אמצעי שהם מודעים למתרחש בחשבונותיהם וסומכים על הנתבע. עוד בשנת 2006, לכל המאוחר, כבר התעמת התובע עם אחיו והוריו, אשר נותרו איתנים בבחירתם, ובמשך עשור שנים, לכל הפחות, לא נקט התובע צעדים משפטיים לקבלת סעדים מתאימים, לשיטתו. בעלותו לשערי בית המשפט, לא השכיל התובע להביא באמתחתו סימוכין וראיות אשר תתעלנה

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תמ"ש 15-09-38099 ע.ב. נ' מ.ש. -רכושית

- 1 מעל חשדותיו לכדי טענות מגובשות אשר נתמכות בבסיס עובדתי. בכך העמיד התובע עננה שחורה מעל מעשי
2 אחיו הנתבע, אשר ודאי יתקשה להשיב בהקשר למשיכות ופעולות אותן ביצע בשם הוריו לפני כעשור שנים.
3 67. אני מוצאת עוד טעם לפגם בעובדה שהתובע ידע מניה וביה שפעולותיו של האח בחשבונות הוריו הביאו
4 להכפלת שווים של הכספים שבחשבונות והכניסו לכיסו של התובע כדורש הון עתק. יחד עם זאת בחר התובע,
5 מחד גיסא, לנסות ולהשיב את הגלגל לאחור ולבטל את הפעולות שביצע אחיו, ומאידך גיסא ליהנות מההון
6 שהצמיחו פעולות אלה. מצער היה לגלות עוד, שחרף אמירותיו הבוטחות של התובע וטענותיו החמורות כלפי
7 אחיו הנתבע, הרי שמעל דוכן העדים התנער התובע מחלק נכבד מטענותיו כלפי הנתבע. אפשר לקבוע עוד,
8 במידה רבה של ביטחון, שניסיונותיו של התובע להתערב בהחלטות הכספיות של הוריו, גרמו לשניים עגמת
9 נפש רבה במהלך חייהם. גם במסגרת הליך זה ביקש התובע לצייר את הוריו כאנשים פסיביים המנהלים
10 אורח חיים המוגבל לתחומי הדיור המוגן, וכמי שמצויים במחשכים ומובלים בכחש על ידי הנתבע. כך, תוך
11 רמיסת רצונם הברור כפי שהביעו בפניו מפורש. אין בכך לכבד את ההורים המנוחים, שלמרות הצער שנגרם
12 להם, לא קיפחו את התובע, בלשון המעטה, והורישו לו ביד רחבה מעזבונו. יש להצטער על כך שהתובע לא
13 נהג בהם באותה מידה של הגינות, ונמנע מלכבד את רצונם בחייהם ולאחר פטירתם. ההליך בו פתח התובע
14 מהווה אף זלזול בוטה בנתבע, אשר עשה לילות כימים עבור הוריו, הביא להכפלת שיעור הכספים ולביטחון
15 כלכלי להוריו. הנתבע, בהגינותו, נזהר בכבודם ורצונם של הוריו המנוחים ולמן תחילתו של הליך זה, התנער
16 מכל טענה לזכויות יתר משום מעמדו בחשבונות ההורים.
- 17 68. בית המשפט מקווה שפסק הדין דנן יבשר תחילתה של השלמה וקבלה מצד התובע ובעתיד אף ליישור
18 ההדורים בין האחים, שאינם צעירים ובעלי משפחות ושהסכסוך ביניהם שלח אדוות אל עבר המשפחה
19 המורחבת. סבורני שיהא בכך אף משום כיבוד ההורים המנוחים.
- 20 69. על בסיס כל הנקוב והפסוק לעיל, נקבע כדלקמן:
- 21 א. בהסכמת הנתבע, מוצהר בזאת שהכספים המצויים בחשבונות הבנק הם כספי עזבון ההורים, ולנתבע
22 אין זכות בכספי ההורים אלא כדורש מתוקף צוואותיהם ובהתאם לקבוע בפסק הדין דנן. (אני מחריגה
23 הצהרה זו כלפי היורשים/המוטבים של קופת הגמל של האב מכוח צוואתו, ביחד ולחוד, ככל שיטענו
24 בעתיד לזכויות בכספים אלה ו/או להחרגתם מהעזבון).
- 25 ב. תביעת התובע על יתר ראשיה – נדחית.
- 26 ג. הכספים בחשבוות ההורים יחולקו בין האחים בהתאם לצוואה ולנקוב בסעיף 63 לפסק הדין.
- 27 ד. התובע ישא בהוצאות משפט ושכ"ט עורך-דין הנתבע בסך של 50,000 ₪ (כולל מע"מ) אשר ישולמו
28 תוך 30 ימים ממועד פסק הדין, וממועד זה יצבור הסכום הפרשי הצמדה וריבית על פי דין עד למועד
29 התשלום בפועל.
- 30 המזכירות תמציא פסק הדין לצדדים ותסגור את התיק.
- 31 ניתן לפרסום בהשמטת פרטים מזהים.
- 32 ניתן היום, כ"ג אלול תשע"ט, 23 ספטמבר 2019, בהעדר הצדדים.
- 33

בית משפט לענייני משפחה בחיפה

תנ"ש 15-09-38099 ע.ב. נ' מ.ש. -רכושית

אלה מירז, סגנית נשיא

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

איסור פרסום